

DE VERENIGING "NEDERLAND-USSR"

Voor de Vereniging "Nederland-USSR" ziet de toekomst er momenteel somber uit. Enerzijds geven de, uiteraard sterk op de Sowjet-Unie gerichte activiteiten van de vereniging aanleiding tot kritiek vanuit de CPN, anderzijds wordt het gevoel steeds sterker, dat de Sowjet-Unie op haar beurt zich op het ogenblik eveneens wat van "Nederland-USSR" distancieert.

Kritiek vanuit de Partij

Op de herdenkingsbijeenkomst t.g.v. het 48-jarig bestaan van de Sowjet-Unie, welke het hoofdbestuur van "Nederland-USSR" op 23 november 1965 in "Krasnapolski" organiseerde, kreeg de Russische Ambassadeur I. Toegarinow een staande ovatie. Het lag voor de hand, dat alleen deze duidelijke pro-Russische manifestatie bij het Partijbestuur al de nodige wrevel zou verwekken. Sedert geruime tijd voert de CPN immers een politiek, waarbij men zich meer kritisch opstelt t.o.v. de Sowjet-Unie.

Na de november-bijeenkomst maakte de vereniging voorts een begin met de uitwisseling van delegaties tussen haar en haar zustervereniging in de Sowjet-Unie, "USSR-Nederland", kondigde zij een aantal reizen naar de Sowjet-Unie aan, speciaal bedoeld voor leden van "Nederland-USSR" en stelde zij de ondertekening van een nieuw cultureel accord tussen "Nederland-USSR" en "USSR-Nederland" voor het jaar 1966 in het vooruitzicht. Wanneer men zich daarbij dan nog realiseert, dat de teneur van het maandblad van de Vereniging "Nederland-USSR" duidelijk pro-Russisch is, dan zal het duidelijk zijn, dat een conflict met de Partij vrijwel onvermijdelijk was.

Op de jongste zitting van het Partijbestuur is de bom blijkbaar gebarsten. Naar verluidt werd felle kritiek geuit op de activiteiten van "Nederland-USSR", welke niet in overeenstemming zouden zijn met de huidige "autonome" politieke lijn van de Partij.

De praktijk heeft geleerd, dat een dergelijke vorm van kritiek tijdens een zitting van het Partijbestuur de inleiding vormt tot corrigerende maatregelen van de Partij. "Nederland-USSR" zou daarmee in een moeilijk parket worden gebracht. Datgene waarvoor de vereniging,

krachtens haar statuten, ijvert, zou om partij-politieke redenen worden afgeremd of haar wellicht zelfs onmogelijk worden gemaakt.

De houding van de Sowjet-Unie t.o.v. "Nederland-USSR"

De houding van de Sowjet-Unie t.o.v. "Nederland-USSR" lijkt zich momenteel in voor de vereniging ongunstige zin te wijzigen. De reden daartoe laat zich niet moeilijk raden. Het is bekend, dat de Sowjet-Unie sedert enkele jaren alles in het werk stelt om te komen tot een formeel cultureel accoord op staatsniveau. Bij de onderhandelingen daarover is van Nederlandse zijde verschillende malen kenbaar gemaakt, dat de regering niet accoord kan gaan met de inschakeling van organisaties als "Nederland-USSR" in de culturele uitwisseling. Aanvankelijk werd de indruk verkregen, dat de Sowjet-Unie zich aan deze wens weinig gelegen liet liggen, omdat - terwijl onderhandelingen over een accoord gaande waren - steeds opnieuw de Vereniging "Nederland-USSR" op het gebied van de culturele uitwisseling door de Sowjet-Unie naar voren werd geschoven.

Op het ogenblik doet zich echter een interessante ontwikkeling voor. Op de eerdergenoemde herdenkingsbijeenkomst in "Krasnapolski", kondigde de secretaris van "Nederland-USSR", Wim Hulst, aan, dat eind januari de ondertekening zou plaats vinden van een nieuwe culturele overeenkomst tussen "Nederland-USSR" en "USSR-Nederland", welke zou voorzien in een uitwisselingsprogramma tussen beide verenigingen voor het jaar 1966. Een delegatie van "Nederland-USSR" ging in december 1965 naar Moskou, mede om de ondertekening van dit accoord voor te bereiden.

De delegatie zou echter weinig begrip bij de Russen hebben ontmoet. Bij terugkeer werd dan ook noch in "De Waarheid", noch elders iets gepubliceerd over de komende hernieuwing van het cultureel accoord. Terwijl de dagen van de maand januari verstreken bleef het stil rond dit onderwerp. Toch had verwacht mogen worden, dat iets zou worden gepubliceerd over een op handen zijnde feestelijke bijeenkomst, ter opluistering van de ondertekening van het geplande nieuwe accoord.

Verondersteld mag worden, dat deze ondertekening door de Russen wordt vertraagd, in afwachting van een accoord tussen Nederland en de Sowjet-Unie op staatsniveau. Ook in leidende kringen van de Vereniging "Nederland-USSR" zou deze gedachte leven.

Behoort bij schrijven no. 814.140

Ex. no. 2

Dit exemplaar bestaat uit 3 blz.

GEHEIM

- 3 -

Mocht dit inderdaad zo zijn, dan ziet het er voor "Nederland-USSR" somber uit. Bekritiseerd door de Partij en op een afstand gehouden door de Sowjet-Unie, zal het niet gemakkelijk zijn de activiteiten op de oude voet voort te zetten.

2 februari 1966

GEHEIM.